

Biuro Projektowo-Geodezyjne LEMAR – INWAR s.c. M.

Leszkowicz i J. Lipiński
56-100 Wołów ul. Browarna 5
tel. 71/723-23-00

NIP: 988-028-77-53; email: lemar@adres.pl

Projekt budowlany remontu elewacji i centralnego ogrzewania

OBIEKT : nowicjat (budynek nr 1)
- **kategoria budynku:** X

ZAŁĄCZNIK NR DO DECYZJI
O POZWOLENIU NA BUDOWĘ

LOKALIZACJA: 56-100 Wołów Krzydlina Mała
dz. nr 325;

obręb ewid. Krzydlina Mała, jedn. ewid. Wołów – obszar wiejski

Remont elewacji i centralnego
ogrzewania nowicjatu, dz. nr 325,
am. 4, obr. Krzydlina Mała
NR 430/119 Z DNIA 30.09.2019

INWESTOR: Misjonarze Klaretyni, Prowincja Polska
ul. Poborzańska 27, 03-368 Warszawa

OŚWIADCZENIE PROJEKTANTÓW

Na podstawie art. 20 ust. 4. ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane (tekst jednolity Dz. U. z 7 czerwca 2018 r., poz. 1202 z późniejszymi zmianami) oświadczam, że projekt budowlany został sporządzony zgodnie z obowiązującymi przepisami oraz zasadami wiedzy technicznej.

Projektant główny:
- architektura

mgr inż. arch. Krzysztof Wartenberg
upr. nr 278/98/UW

mgr inż. Krzysztof Wartenberg
ARCHITEKT
uprawnienia budowlane do projektowania
bez ograniczeń w specjalności architektonicznej
nr ewid. upr. 278/98/UW

-- sprawdzający

mgr inż. arch. Waldemar Bardian
upr. nr 268/98/UW

mgr inż. architekt
WALDEMAR BARDIAN
upr. do proj. bez ograniczeń
w specjalności architektonicznej
uprawnienia nr 268/98/UW
mgr inż. Waldemar Weisio

- instalacje sanitarne

mgr inż. Waldemar Weisio
upr. nr 167/84/WBPP

Uprawnienia bez ograniczeń
do projektowania i kierowania bud
w zakresie sieci i inst. sanitarnych
Upr. nr 167/84 i 473/82/WBPP
mgr inż. Renata Panic
Upr. Bud. Nr ewid. 127/DOŚ/11
w specjalności instalacyjnej w zakresie sieci,
instalacji i urządzeń cieplnych, wentylacyjnych,
gazowych, wodociagowych i kanalizacyjnych
do projektowania i kierowania
robotami budowlanymi bez ograniczeń

-- sprawdzający

mgr inż. Renata Panic
upr. nr 127/DOŚ/11

Józef Idzik
INŻYNIER ELEKTRYK
Upr. do projekt. i kierowania budową
w specjal. Instalacje elektryczne
uprawnienia nr 116/83/WB pp
55-100 Wołów, ul. Akacjowa 15, tel. 389 2553
DOŚ/IE/1229/03

- instalacje elektryczne

mgr inż. Józef Idzik
upr. nr 116/83/WBPP

- inwentaryzacja

mgr inż. Marek Leszkowicz
upr. nr 433/87/UW

mgr inż. MAREK LESZKOWICZ
Uprawnienia do projektowania
i kierowania robotami bez ograniczeń
w specjalności konstrukcyjno-budowlanej
nr DOŚ/0005/PBIB/47-433/87/UW

Wołów, 20.05.2019 r.

ZAWARTOŚĆ OPRACOWANIA

1. STRONA TYTUŁOWA	1
2. SPIS TREŚCI	2 - 3
3. Decyzja DWKZ dla elewacji	4 - 7
4. DECYZJA DWKAZ na prowadzenia badań archeolog.	8 - 12
5. ZAŁĄCZNIKI:	
- uprawnienia i zaświadczenie o przynależności projektanta do właściwej Izby Samorządu Zawodowego	13 -22
4. PROJEKT ARCHITEKTONICZNO-BUDOWLANY	
A. CZĘŚĆ OPISOWA	
1. Dane ogólne	23
1.1. Dane ewidencyjne	
1.2. Podstawa opracowania	
1.3. Materiały wyjściowe	
1.4. Przedmiot opracowania	
1.5. Cel i zakres opracowania	
2. Dane opisowe	24
2.1. Rys historyczny	
2.2. Opis obiektu	
2.3. Stan techniczny	
3. Zagospodarowanie terenu	25
4. Program prac konserwatorskich	26
5. Technologia realizacji robót remontowych	27
5.1. Przygotowanie podłoża	
5.2. Wykonanie tynków	
5.3. Czas schnięcia	
5.4. Wykończenie	
5.5. Detal architektoniczny	
5.6. Prace malarskie	
6. Instalacje sanitarne	31
6. Dostęp osób niepełnosprawnych	32
7. Warunki Ochrony Przeciwpowodziowej	32
8. Wpływ obiektu na środowisko	32
9. Bezpieczeństwo i Ochrona Zdrowia	32
10. Zmiany w projekcie	32
11. Uwagi końcowe	33
B. INFORMACJA BIOZ	34 - 38
C. CZĘŚĆ RYSUNKOWA PROJEKT	
1. plan sytuacyjny	PZT
2. elewacja północna - fasada	1
3. elewacja wschodnia	2
4. elewacja południowa	3
5. elewacja zachodnia	4
6. przekroje instalacji	5 S

D. CZĘŚĆ RYSUNKOWA INWENTARYZACJA

1. elewacja północna - fasada	A1
2. elewacja zachodnia	A2
3. elewacja południowa	A3
4. elewacja wschodnia	A4
5. rzut piwnic	A5
6. rzut parteru	A6
7. rzut piętra	A7
8. rzut II piętra	A8
9. rzut piwnic	A9
10. przekrój pionowy	A10
11. detale architektoniczne - inwentaryzacja	A11

ul. Władysława Łokietka 11
50-243 Wrocław
☎ (071) 3436501, 3441449
WZN.5142.223.2019.AMS

dwkz@dwkz.pl
BR <http://wosoz.ibip.wroc.pl/public>

Wrocław, dnia 03.09.2019 r.

DECYZJA Nr 1935/2019

Pozwolenie na prowadzenie robót budowlanych przy zabytku

Na podstawie art. 89 pkt 2, art. 91, ust. 4, pkt. 4, art. 36, ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (t. j. Dz. U. z 2018, poz. 2067 ze zm.), § 13 rozporządzenia Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 2 sierpnia 2018 r. w sprawie prowadzenia prac konserwatorskich, prac restauratorskich i badań konserwatorskich przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków albo na Listę Skarbów Dziedzictwa oraz robót budowlanych, badań architektonicznych i innych działań przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków, a także badań archeologicznych i poszukiwań zabytków (Dz. U. z 2018, poz. 1609) oraz art. 104 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (t. j. Dz. U. z 2018 r., poz. 2096 ze zm.),

po rozpatrzeniu wniosku z dnia 27.08.2019 r. (wpł. 27.08.2019 r.) zgłoszonego przez Zgromadzenie Misjonarzy Klaretynów parafii p.w. św. Michała Archaniola w Krzydlinie Małej, Krzydлина Mała 69, 56-100 Wołów, reprezentowaną przez O. Tomasza Polaka CMF, biorącym w użytkowanie zabytek, zgodnie z użyczeniem Parafii p.w. św. Michała Archaniola w Krzydlinie Małej – właściciela obiektu, o udzielenie zezwolenia na wykonanie robót budowlanych przy obiekcie zabytkowym: **w budynku nowicjatu (dawnej plebanii) zlokalizowanym na dz. nr 325 w Krzydlinie Małej, gm. Wołów**, wpisanym do rejestru zabytków dec. nr A/2963/1769 z dnia 11.07.1966 r., oraz po ocenie danych przedstawionych we wniosku i załącznikach do niego:

udzielam pozwolenia

Zgromadzeniu Misjonarzy Klaretynów parafii p.w. św. Michała Archaniola w Krzydlinie Małej na przeprowadzenie następujących prac przy budynku nowicjatu (dawnej plebanii) w Krzydlinie Małej, gm. Wołów:

- remont elewacji obejmujący wykonanie tynków renowacyjnych, tynków ciepłochronnych; naprawę, rekonstrukcję oraz konserwację detalu architektonicznego, malowanie elewacji;
- wymiana grzejników; podłączenie wewnętrznej instalacji centralnego ogrzewania do zewnętrznej instalacji gruntowej pompy ciepła;

zgodnie z:

- projektem budowlanym, opracowanym 20.05.2019 r. przez mgr inż. arch. Krzysztofa Wartenberga i mgr inż. Marka Leszkowicza, stanowiącym załącznik nr 1 do niniejszej decyzji;
- wynikami badań stratygraficznych opracowanymi w maju 2019 r. przez dr Marię Gąsior, dyplomowanego konserwatora dzieł sztuki, stanowiącym załącznik nr 2 do niniejszej decyzji;

Termin ważności pozwolenia: 31.12.2021 r.

Pozwolenie wydaje się pod następującymi warunkami:

1. Po postawieniu rusztowań, przed przystąpieniem do prac związanych ze skuciem tynków, wymagane jest przeprowadzenie uzupełniających badań stratygraficznych w obszarach nieprzebadanych, do których nie było dostępu, na obecność historycznych powłok tynkarskich oraz malarskich, badania winien przeprowadzić dyplomowany konserwator dzieł sztuki, wyniki tych badań wraz z wnioskami konserwatorskimi należy w formie pisemnej przedłożyć organowi konserwatorskiemu do merytorycznej oceny. Wyniki przeprowadzonych badań mogą wpłynąć na przyjęte rozwiązania projektowe.
2. Na elewacjach należy wykonać próby tynkarskie powierzchni ścian i detalu oraz próby kolorystyczne wymalowań, opracowanie elewacji winno uzyskać, w trybie roboczym akceptację organu konserwatorskiego.

3. Należy zachować i przewidzieć do ekspozycji granitowe parapety okienne.

4. Obowiązku kierowania robotami budowlanymi, wykonywania nadzoru inwestorskiego przez osoby spełniające wymagania, o których mowa w art. 37a i c ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami.

5. Obowiązku przekazania Dolnośląskiemu Wojewódzkiemu Konserwatorowi Zabytków nie później niż w terminie 14 dni przed dniem rozpoczęcia robót budowlanych i prac konserwatorskich, a w toku robót budowlanych i prac konserwatorskich na 14 dni przed dokonaniem zmiany osoby, o której mowa w pkt 4:

a) imienia, nazwiska i adresu osoby, o której mowa w pkt 4,

b) dokumentów potwierdzających spełnienie przez tę osobę wymagań, o których mowa w art. 37 a i c ustawy;

c) oświadczenia osoby, o której mowa w pkt 4, o przyjęciu przez tę osobę obowiązku kierowania robotami budowlanymi albo wykonywania nadzoru inwestorskiego i konserwatorskiego, a także wykonywania prac konserwatorskich.

6. Zawiadomienia Dolnośląskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków o terminie rozpoczęcia i zakończenia wskazanych w pozwoleniu prac.

7. Niezwłocznego zawiadomienia Dolnośląskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków o zagrożeniach lub nowych okolicznościach ujawnionych w trakcie prowadzenia wskazanych w pozwoleniu prac.

8. Dokonania odbioru końcowego wykonanych prac z udziałem przedstawiciela Dolnośląskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków we Wrocławiu. O terminie odbioru należy powiadomić 14 dni przed planowanym terminem.

UZASADNIENIE

Budynek nowicjatu (dawnej plebanii) w Krzydlinie Małej jest wpisany do rejestru zabytków decyzją nr A/2963/1769 z dn. 11.07.1966 roku.

Planowane prace są niezbędne dla zapewnienia zabytkowi odpowiedniego stanu technicznego i warunków trwałego zachowania.

W celu przywrócenia obiektowi historycznego wizerunku wymagane jest przeprowadzenie uzupełniających badań stratygraficznych warstw tynkarskich i malarskich elewacji w nieprzebadanych, trudnodostępnych obszarach. W celu zapobieżenia ewentualnym działaniom mogącym spowodować uszczerbek dla wartości zabytku ostateczne opracowanie elewacji winno zostać uzgodniona w trybie roboczym z organem konserwatorskim.

Realizacja inwestycji, z uwzględnieniem zastrzeżeń oraz warunków zawartych w niniejszym pozwoleniu będzie zgodna z zasadami ochrony zabytków. W związku z tym orzeczono jak wyżej

Pouczenie:

1. Kto podejmuje działania, o których mowa w art. 36 ust. 1 pkt 1-5, niezgodnie z zakresem lub warunkami określonymi w pozwoleniu wojewódzkiego konserwatora zabytków, podlega karze pieniężnej w wysokości od 500 do 500 000 zł. (art. 107 d. ust. 2).

2. Kto bez pozwolenia albo wbrew warunkom pozwolenia prowadzi prace konserwatorskie, restauratorskie, roboty budowlane, badania konserwatorskie lub architektoniczne przy zabytku wpisanym do rejestru lub roboty budowlane w jego otoczeniu albo badania archeologiczne podlega karze grzywny (art. 117 ww. ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami).

3. Postępowanie w sprawie wydanego pozwolenia może zostać wznowione, a następnie pozwolenie może zostać cofnięte lub zmienione na podstawie art. 47 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami.

Od niniejszej decyzji służy prawo odwołania do Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego w Warszawie za moim pośrednictwem w terminie 14 dni od dnia jej doręczenia. W trakcie biegu terminu do wniesienia odwołania, strona może zrzec się prawa do wniesienia odwołania wobec Dolnośląskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków we Wrocławiu, który wydał decyzję. Z dniem doręczenia Dolnośląskiemu Wojewódzkiemu Konserwatorowi Zabytków we Wrocławiu oświadczenia o zrzeczeniu się prawa do wniesienia odwołania przez ostatnią ze stron postępowania, decyzja staje się ostateczna i prawomocna, co oznacza, iż decyzja podlega natychmiastowemu wykonaniu i brak jest możliwości zaskarżenia decyzji do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego. Nie jest możliwe skuteczne cofnięcie oświadczenia o zrzeczeniu się prawa do wniesienia odwołania.

Otrzymują strony postępowania:

① Zgromadzenie Misjonarzy Klaretynów w Krzydlinie Małej, Krzydlinka Mała 69, 56-100 Wołów

Do wiadomości:

1. aa. Budynek nowicjatu (dawna plebania) w Krzydlinie Małej, gm. Wołów Wojewódzki Konserwator Zabytków we Wrocławiu

opłata skarbową w wysokości 82 zł.

mgr Barbara Nowak-Obelinda

5

O P I S T E C H N I C Z N Y

1. DANE OGÓLNE

1.1. Dane ewidencyjne

- obiekt - Nowicjat bud. nr 1 (dawna plebania) - kat. X
- adres - Krzydlina Mała 69, gmina Wołów
- nr ew. działki - nr 325; obręb. Krzydlina Mała, jedn. ewid. Wołów
- nr Rej. Zabytków - A/2963/1769, z dn. 11.07.1976
- temat - remont i kolorystyka elewacji
- inwestor - Misjonarze Klaretyni Kuria Prowincjalna
ul. Poborzańska 27, 03-368 Warszawa
- branża - architektoniczno - budowlana
- faza - projekt budowlany

1.2. Podstawa opracowania

- zlecenie i umowa z Inwestorem
- uzgodniony z Inwestorem zakres prac
- wytyczne konserwatorskie wydane przez WUOZ Dolnośląski
- mapa zasadnicza terenu opracowania w skali 1 : 500

1.3. Materiały wyjściowe

- wizje lokalne przeprowadzone w lipcu 2019 r.;
- własne pomiary inwentaryzacyjne do celów projektowych;
- dokumentacja fotograficzna obiektu i występujących uszkodzeń;
- badania stratygraficzne wykonane przez konserwatora Marię Gąsior;
- studia i materiały historyczne i archiwalne;
- literatura techniczna, normy i przepisy prawa budowlanego.

1.4. Przedmiot opracowania

Przedmiotem opracowania jest zabytkowy obiekt dawnej plebanii, obecnie budynek nowicjatu zakonu Klaretynów w Krzydlinie Małej.

Obiekt zlokalizowany jest w południowej części wsi, lekko w głębi od łuku głównej ulicy. Działka graniczy z terenami wiejskiej zabudowy wolnostojącej, zagrodowej i jednorodzinnej, a od północy z działką kościoła.

Tutejsze Centrum Duchowości Klaretynów mieści kaplicę, bibliotekę, Nowicjat Zgromadzenia Misjonarzy Klaretynów. Od strony południowej, plebanii towarzyszy zespół zabudowań klasztornych z domem rekolekcyjnym Centrum Spotkań i Dialogu Misjonarzy Klaretynów, od wschodu garaże, a od zachodu budynek nowej plebani.

Współczesny kompleks, rozbudowany w latach 80-tych XX w. tworzy harmonijną całość przestrzenną, nawiązującą do architektury minionych wieków.

Na środku dziedzińca wewnętrznego okrągły klombu kwiatowy, dojścia piesze i drogi dojazdowe utwardzone i wyłożone płytami kamiennymi; na wybrukowanym

placu przed budynkiem stoi pomnik założyciela Misjonarzy Klaretynów arcybiskupa misjonarza - św. Antoniego Marii Klareta.

Teren działki ogrodzony, dojazd i główne wejście do kościoła od strony północnej skartowaną bramą od strony północnej, dojazd gospodarczy także od północy. Działka w pełni uzbrojona, na terenie kilka starych drzew, poza tym zieleń średniowysoka i niska w postaci grup krzewów oraz trawnik.

Obiekt został wpisany do Rejestru Zabytków decyzją nr A/2963/1769, z dnia 11.07.1976 r.

1.5. Cel i zakres termomodernizacji

Zakres opracowania obejmuje termomodernizację budynku w zakresie:

- remont elewacji;
- częściowy remont instalacji cwu i centralnego ogrzewania;
- wykonanie gruntowej pompy ciepła wraz z podłączeniem do budynku

Celem opracowania jest renowacja i poprawa stanu technicznego elewacji budynku oraz ograniczenie zużycie energii cieplnej. Przede wszystkim celem jest przywrócenie pierwotnych walorów estetycznych, poprzez wykonanie nowych tynków ciepłochronnych, konserwację i częściową rekonstrukcję detalu architektonicznego, wraz z propozycją kolorystyki obiektu.

Celem planowanej rewaloryzacji jest przeprowadzenie koniecznych prac zabezpieczających i remontowych murów zewnętrznych tak, aby:

- zlikwidować potencjalne zagrożenia awarią,
- powstrzymać postępujące zniszczenia,
- przedłużyć i zapewnić bezpieczną eksploatację obiektu.

Zakres opracowania obejmuje renowację wszystkich elewacji z wykonaniem nowych tynków renowacyjnych, nowych tynków ciepłochronnych, naprawę rekonstrukcję i konserwację tynkarskiego detalu architektonicznego, malowanie elewacji oraz wymianę grzejników i podłączenie wew. instalacji centralnego ogrzewania do zewnętrznej instalacji gruntowej pompy ciepła.

Planowane prace remontowe nie ingerują w istniejący układ konstrukcyjny fundamentów, murów, stropów i więźby.

Pokrycie dachowe oraz istniejąca stolarka okienna i drzwiowa nie są objęte zakresem opracowania.

2. DANE OPISOWE

2.1 Rys historyczny

Pierwsza informacja o wsi Krzydlina pochodzi z połowy XIII w.

Budynek dawnej plebanii został wzniesiony ok. roku 1700 roku, prawdopodobnie w miejscu jakiegoś wcześniejszego założenia.

Od 1980 roku praca na terenie parafii w Krzydlinie Małej została powierzona Misjonarzom Klaretynom, z celem utworzeniu tu Klaretyńskiego Centrum Duchowości.

Na początku lat 80-tych rozpoczęto remont zabytkowej plebanii z przeznaczeniem na dom zakonny oraz siedzibę nowicjatu. Rozpoczęto także budowę nowe-

go domu rekolekcyjnego oraz nowej plebanii wraz z budynkami gospodarczymi. Prace remontowo-budowlane trwały do 1985 r., a rok później oficjalnie erygowano Dom Zakonny.

2.2 Opis obiektu

Barokowa plebania z początku XVIII w. to okazały dwukondygnacyjny budynek, częściowo podpiwniczony. przekryty stromym, czterospadowym dachem mansardowym. Bryła budynku masywna, zwarta, oparta na rzucie prostokąta, w konstrukcji tradycyjnej, murowana z cegły i kamienia na zaprawie wapiennej.

Elewacje tynkowane, malowane, z oszczędnym detałem architektonicznym. Dach kryty dachówką karpiówką podwójnie w koronkę, rynny i rury spustowe z blachy miedzianej.

Elewacje północna (fasada) i południowa 7-osiowe, elewacje boczne 4-osiowe, duże okna o wykroju prostokątnym, w dachu osiowy układ nowych lukarn. Symetryczne elewacje dzielone są na piętrze zdwojonymi pilastrami, opartymi na parterze wysokich boniowanych cokołach. Ponad głównym wejściem, ujętym w dwa pilastry, znajduje się balkon na profilowanych wspornikach.

2.3 Stan techniczny

Mury budynku były od wielu lat uszkodzane przez wody opadowe, wilgoć gruntową i zalewową oraz sole. Na murach widoczne są ślady wielokrotnych remontów, mających na celu ograniczenie przyczyn i skutków tych uszkodzeń.

Mimo przeprowadzenia powojennej renowacji i późniejszych sporadycznych napraw tynkarskich na elewacjach (z dużym użyciem cementu), istniejące tynki wykazują znacznie zniszczenia i ubytki i kwalifikują się do remontu kapitalnego.

Jest to przede wszystkim destrukcja spowodowana nieszczelnościami w systemie odwodnienia dachów i podciągania kapilarnego wody, uszkodzeniami obróbek blacharskich, oraz brak przeprowadzania późniejszej konserwacji bieżącej. Było to przyczyną korozji powierzchniowej tynku i odpadania jego całych fragmentów lub pokrycia mchem i glonami. Zjawisko to, spotęgowane destrukcyjnym działaniem soli, występuje szczególnie wyraźnie na tynkach ścian przyziemia w strefie cokołowej na wszystkich elewacjach, gdzie tynk został zniszczony w całości, a wysolenia są szczególnie wyraźne.

Na wszystkich elewacjach widoczne są uszkodzenia i punktowe ubytki tynku i powłok malarskich oraz ich powierzchniowa korozja.

W części cokołowej - strefie intensywnego odparowywania wilgoci - widoczne są zmiany spowodowane wykwitami solnymi, które powodują niszczenie struktury tynków i mają destrukcyjny wpływ na powłoki malarskie. Ponadto na wszystkich elewacjach widoczne są liczne zacieki, zabrudzenia, co spowodowane jest uszkodzeniami w systemie odwodnienia połaci dachowych i opierzeń, usterkami systemu rynien i ich zbyt małych przekrojów. Znaczne partie tynkarskie są spękanne, utraciły przyczepność z podłożem i uległy odspojeniu.

Wewnątrz budynku panuje swoisty mikroklimat świadczący o znacznie podwyższonym stanie zawilgocenia, co pogarsza również brak istnienia prawidłowego systemu wentylacji. Silnie rozwinięty proces korozji mikrobiologicznej jedno-

znacznie wskazuje na znacznie podwyższony stopień zawilgocenia, wraz z rozwijającymi się mikroorganizmami, a za tym i destrukcję murów, szczególnie murów piwnicznych i częściowo przyziemia.

Stosunkowo dobrze zachowały się elementy detalu architektonicznego, część gzymsów i opasek; większość z nich wystarczy poddać zabiegom renowacyjnym.

Stan techniczny murów obiektu jest zasadniczo dobry, nie występują rysy statyczne lub spękania, co świadczy o prawidłowej pracy fundamentów i ich nieprzeciążeniu.

W roku 2018 wykonano izolacje pionową i poziomą ścian fundamentowych budynku, co wyraźnie wpłynęło na stan murów przyziemia i poprawę mikroklimatu piwnic.

W lecie 2019 r. dokonano kompleksowego remontu dachu, zastępując całkowicie istniejące pokrycie nowymi dachówkami z gąsiorami i opierzeniem lukarn. Wymienione podczas tego remontu obróbki blacharskie, podobnie jak pokrycie znajdują się z bardzo dobrym stanie technicznym.

Istniejące stolarka drzwi wejściowych do budynku są w stanie zadawalającym, wymaga jednak napraw i renowacji.

Podstawową przyczyną większości uszkodzeń jest brak prawidłowych zabezpieczeń obiektu przed czynnikami atmosferycznymi oraz nie wystarczające ogrzewanie niższych kondygnacji w okresie zimowym.

Obecny stan zawilgocenia ścian budynku jest wynikiem wieloletniego oddziaływania różnych czynników destrukcyjnych. Do najważniejszych zaliczyć należy:

- brak izolacji przeciwwilgociowych ścian;
- brak sprawnego systemu wentylacji (przede wszystkim piwnic);
- zastosowanie na ścianach paroszczelnych powłok malarskich i okładzin
- wykonanie chodnika betonowego wokół budynku;
- niesprawny system odprowadzania wód opadowych z dachu i przyległego terenu - zbyt małe przekroje rynien i koszy;
- zasolenie murów w wyniku długotrwałego procesu zawilgacania i wysychania.

Działanie destrukcyjne rozpuszczalnych w murze soli jest wynikiem różnych zjawisk fizykochemicznych. Do najgroźniejszych należy krystalizacja soli przy wysychaniu muru, która powoduje powstanie bardzo dużych naprężeń wewnątrz tynku. Inne rodzaje soli zwiększają objętość przy wiązaniu wody (hydratacji). Powtarzanie procesu cyklicznego nawilżania i wysychania muru prowadzi do szybkiego niszczenia tynku i powłoki malarskiej. Z kolei sole higroskopijne powodują zwiększone zawilgocenie muru „ściągając” wilgoć z powietrza, a duża ilość dni wilgotnych z częstymi zmianami pogody, tj. wieloma cyklami nawilżania i wysychania w ciągu roku sprzyja niszczącemu działaniu soli.

3. ZAGOSPODAROWANIE TERENU

Projektuje się wykonanie gruntowej pompy ciepła wraz z podłączeniem do budynku. Wszystkie elementy pompy zlokalizowane są pod ziemią.

- OBSZAR ODDZIAŁYWANIA

Projektowany zakres prac NIE ODDZIAŁUJE na działki sąsiednie.

Określenie obszaru oddziaływania obiektu dokonano na podstawie Rozporządzenia Ministra Infrastruktury w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie § 13, 19, 23, 36, 40 60 i 271-273.

Przewiduje się likwidację nadziemnej obudowy rur ciepłowniczych przy wejściu do budynku od strony południowej. Nowe rury z pompy ciepła zostaną wprowadzone do budynku w tym samym miejscu poniżej powierzchni terenu.

- DANE ZABUDOWY DZIAŁKI i DANE BUDYNKU

Istniejące wskaźniki zabudowy działki nr 325 nie ulegają zmianie.

Powierzchnia działki	17 807,00 m ²
Pow. zabudowy wszystkich budynków	1 758,73 m ²
Pow. utwardzone	2 450,0 m ²
Kubatura budynku	7473,0 m ³
Powierzchnia zabudowy	468,50 m ²
Powierzchnia użytkowa	1263,10 m ²
Wysokość do kalenicy	16,68 m

4. PROGRAM PRAC KONSERWATORSKICH

Przeprowadzone sondażowe badania stratygraficzne nie wykazały istnienia oryginalnych tynków historycznych. Z tego też względu zezwolono na całkowite usunięcie wtórnych tynków istniejących i zastąpienie ich nowymi tynkami ciepłochronnymi. Nie mniej jednak po rozpoczęciu robót należy zweryfikować wyniki badań dokonując szczegółowszych oględzin i odkrywek.

W celu usunięcia niszczących efektów zawilgoceń i wysoleń ścian kościoła i zakrystii oraz zapewnienia wyglądu i wystroju zgodnie z zasadami sztuki konserwatorskiej, należy przeprowadzić szereg działań remontowych i renowacyjno - konserwatorskich, likwidujących przyczyny zniszczeń i skutki ich działania.

Podstawowym rozwiązaniem technicznym, które powinno być zastosowane w miejscach zwiększonych zawilgoceń i zasoleń ścian, są tynki renowacyjne. Charakteryzują się one dużą porowatością, przepuszczalnością pary wodnej oraz zdolnością zmagazynowania soli. Z uwagi na zabytkowy charakter budynku oraz stwierdzony poziom zawilgoceń i zasoleń ścian zaleca się zastosowanie tynków renowacyjnych wysokiej jakości (znanych firm), posiadających certyfikat WTA, do wys. ok. 0,5 m powyżej granicy widocznych wysoleń. Dlatego też, po usunięciu tynków w należy w trybie nadzoru rozważyć konieczność zastosowania tynków renowacyjnych w strefie cokołowej.

Całość planowanych prac renowacyjnych ma charakter odtworzeniowy, z zachowaniem sytuacji zastanej. Nie planuje się żadnych innych robót poza typowo naprawczymi i rekonstrukcyjnymi stanu istniejącego elewacji.

W stosunku do istniejącego detalu planuje się pewne uproszczenie wystroju, poprzez likwidację wtórnego boniowania na szerokich pilastrach przyziemia, zgodnie z przekazem archiwalnym.

Projektowany aktualnie zakres prac renowacyjnych obejmuje następujące kroki technologiczne:

- całkowite usunięcie tynków istniejących i przygotowanie podłoża;
- wykonanie tynków ciepłochronnych na płaszczyznach elewacji;
- odtworzenie wystroju architektonicznego z zapraw sztukatorskich;
- całościowe przespachlowanie elewacji cienkowarstwową szpachlą mineralną
- malowanie elewacji;
- ewentualnie (zalecane) - skucie skorodowanych i zagrzybionych tynków w piwnicach i wykonanie nowych tynków renowacyjnych w pasie cokołowym.

5. TECHNOLOGIA REALIZACJI ROBÓT REMONTOWYCH

5.1 Przygotowanie podłoża

Ogłędziny przeprowadzane z poziomu terenu nie pozwalają na dokładne określenie stanu technicznego wszystkich elementów elewacji, przede wszystkim fragmentów wieńczących w jej górnych partiach. Z tego względu, dopiero po rozpoczęciu robót i ustawieniu rusztowania możliwe będzie dokładne zbadanie całości elewacji, a następnie określenie szczegółowego zakresu prac remontowych i konserwatorskich; ewentualne korekty należy przeprowadzać na bieżąco w trybie nadzoru.

Przed przystąpieniem do prac wykonać szczegółową dokumentację fotograficzną i rysunkową wszystkich elementów detalu architektonicznego - gzymsów, pilastrów, portali, opasek itp.

Istniejący tynk skuć całkowicie, z pozostawieniem pojedynczych elementów charakterystycznych detalu jako „świadków”. Podczas zbijania tynków z granitowych parapetów zachować szczególną ostrożność. Skorodowaną zaprawę w spoinach na wydrapać na głębokość min. 2 cm, podłoże oczyścić, po czym zmyć przegrzaną parą wodną przy użyciu agregatu ciśnieniowego. Skute, wilgotne i zasolone stare tynki należy natychmiast usunąć.

W miejscach występowania pleśni i mchu przed nałożeniem tynku powierzchnię muru należy pokryć preparatem grzybobójczym.

Podłoże musi być suche, niezakurzone, chłonne, równe, wystarczająco chropowate i wytrzymałe oraz bez wykwitów solnych i środków antyadhezyjnych jak olej do smarowania, deskowania itp. Otwarte fugi i ubytki w murach należy przedtem wypełnić właściwym materiałem lub zaprawą tynkarską. Podłoże przed nałożeniem tynku ciepłochronnego musi być całkowicie wyschnięte.

Po zakończonej kontroli i przygotowaniu podłoża przez zamknięcie szczelin, fug i pęknięć konieczne jest pokrycie podłoża na całej powierzchni podkładową systemową, tynkarską obrzutką cementowo-wapienną.

5.2 Wykonanie tynków

Projektuje się wykonanie nowych tynków ciepłochronnych firmy Cerabran, o fakturze tynków mineralnych, o wysokim współczynniku dyfuzji pary wodnej (4-5). Grubość projektowanych tynków 2-3 cm. Tynk należy aplikować w temperaturach od +5°C do +30°C. Tynk ciepłochronny nakładać za pomocą maszyny do tynkowania z wyposażeniem do tynków ocieplających z wałem mieszającym do lekkiego tynku oraz płaszczem ślimakowym z podwójną łątą. Jednorazowo można wykonać warstwy grubości od 2 cm do 6 cm. Następną warstwę tynku ciepłochronnego należy nakładać po związaniu (utwardzeniu) wcześniejszej, jednak nie wcześniej jak po 24 godzinach, ale nie później niż po 72 godzinach. Tynk układać na gładko za pomocą drewnianej lub aluminiowej łąty tynkarskiej i po zakończeniu procesu wiązania tj. po min. 21 dniach należy otworzyć strukturę tynku przez drapanie packą kratową.

Przez pierwszy tydzień wiązania tynku należy zraszać tynk wodą. Zabieg ten ma zapobiec pojawianiu się rys i pęknięć na tynku. Niedopuszczalne jest bezpośrednie nagrzewanie tynku. W przypadku ekstremalnych warunków atmosferycznych takich jak: wysokie temperatury powietrza, bezpośrednie nasłonecznienie lub duży wiatr, konieczne jest podjęcie działań w celu ochrony świeżego tynku ocieplającego przed nadmiernym wysychaniem przez zwilżanie podłoża, zacienienie, nawilżanie, ochrona przed wiatrem i nadmiernym ruchem powietrza, ochrona przed zacinającym deszczem itp.

5.3 Czas schnięcia

Czas schnięcia przed nałożeniem następnej warstwy - zaprawy klejowej wynosi min. 21 dni, zalecany czas schnięcia 28 dni. Przed nałożeniem następnej warstwy sprawdzić, czy podłoże jest całkowicie wyschnięte i drapane (szlifowane). W celu uniknięcia zbyt szybkiego wysychania i związanego z tym tworzenia dużych pęknięć skurczowych, tynk ocieplający należy utrzymywać w wilgoci przynajmniej przez tydzień. Odbywa się to przez regularne nawilżanie, ostrożne zraszanie wodą lub za pomocą kurtyn z wilgotnej juty. Przy mniejszych powierzchniach można też zawiesić folię plastikową.

5.4 Wykończenie

Tynk ciepłochronny zarówno przy stosowaniu od wewnątrz jak i na zewnątrz po utwardzeniu i przed nałożeniem tynku podkładowego musi być zaopatrzony w warstwę zbrojeniową. Składa się ona z:

- mineralnego preparatu gruntującego dostosowanego do tynku ciepłochronnego z wypełniaczem aerożelowym, służącym do stabilizacji powierzchni tynku ciepłochronnego, naniesionego cienkowarstwowo za pomocą wałka malarskiego.
- specjalnej zaprawy klejowej z zatopieniem w niej siatki zbrojeniowej o dużych oczkach (8 x 8 mm). Styki zbrojenia muszą się nakładać co najmniej na 10 cm.

Całość wszystkich elewacji przespachlować drobnoziarnistą szpachlą mineralną zbrojoną mikrowłóknami (np. Keim Turado czy Caparol Capalith

Fassadenspachtel „P”) zacierając na gładko, dbając o odpowiednią frakcję i uziarnienie.

Nie zaleca się stosowania zapraw przygotowywanych na budowie z uwagi na ryzyko niedotrzymania rygoru, jednorodności składu i proporcji poszczególnych składników, a tym samym wystąpienia niejednokowej chłonności i koloru tynku.

5.5 Detal architektoniczny

W trakcie prac tynkarskich odtworzyć lub naprawić wg wzorów istniejących brakujący, uszkodzony lub zniekształcony detal architektoniczny, stosując odlewy z zapraw sztukatorskich lub metodę z narzutu, najlepiej przy użyciu markowych workowanych zapraw wapienno - cementowych z dodatkiem trasy (np. Keim-Silikatputz, Baunit lub Tubag), rekonstruując uszkodzony lub brakujący detal tynkarski wg wzorów zachowanych.

Zewnętrzne krawędzie opasek okien wyostrzyć, rekonstruując zniszczoną listewkę; w pozostałych obramieniach okiennych ujednolicić szerokość.

Gzymsy koronujące i kapitele pilastrów uzupełnić i wyprofilować wg zachowanych partii oryginalnych (sima z kapinosem).

Na wszystkich elewacjach odtworzyć szerokie pilastrowanie międzyokienne w przyziemiu, ale już bez wtórnego boniowania.

Odtworzone elementy detalu należy zagruntować materiałem Silitol Koncentrat, a następnie nanieść szpachlę silikatową szlamującą (np. Keim Mineral-spachtel), zwracając szczególną uwagę na wypełnienie rys i spękań oraz dbałość o staranne wycyzelowanie i ostrość rysunku i profilu.

5.6 Prace malarskie

W proponowanym rozwiązaniu powtarza się zasadę prostej, barokowej kolorystyki w odcieniach ugrowych, z odrębnym podkreśleniem detalu architektonicznego - opaski, gzymsy, pilastry, itp.

Kolory elewacji przyjęto w oparciu o paletę kolorystyczną Keim - Palette Exclusiv. Jako kolor tła na wszystkich elewacjach dobrano kolor 9069 - bez wyodrębniania partii cokołowej, a detal, gzymsy, pilastry i opaski - 9536.

Do rozpoczęcia prac malarskich można przystąpić po okresie sezonowania, czyli całkowitym wyschnięciu nowych tynków i szpachli (tj. po ok. 2 - 3 tygodniach, przyjmując 1 dzień schnięcia na 1 mm grubości tynku).

Całość elewacji malować dwukrotnie farbami silikatowymi w systemie Keim-Soldalit w odstępie 12 godzinnym, wg oznaczeń na planszach kolorystycznych:

- powłoka gruntująca: Soldalit Grob - rozcieńczony materiałem Spezialfixativ 15%, zabarwiony w kierunku koloru ostatecznego,
- powłoka wierzchnia: Soldalit (dopuszczalne rozcieńczenie farby wynosi 5%, wyłącznie przy pomocy Spezialfixativ).

Malować przy użyciu szczotek lub pędzli ruchem krzyżkowym, stosując zasadę „mokrym na mokre” bez przerw, zakańczając jednorazowe „dniówki” na fragmentach elewacji odciętych elementami architektonicznymi - gzymsy, ryzalit, itp.

Całość prac przeprowadzić w okresie wiosenno - jesiennym przy sprzyjających warunkach pogodowych, w temperaturach dodatnich. Należy unikać wykonywania uzupełnień tynkarskich w temp. poniżej $+ 5^{\circ}\text{C}$, a zdecydowanie nie zezwala się na stosowanie zabiegów hydrofobizacyjnych i wykonywania prac malarskich. Podczas prac chronić elewacje przed deszczem, silnym wiatrem, nadmiernym nasłonecznieniem przy pomocy siatek ochronnych.

6. INSTALACJA CENTRALNEGO OGRZEWANIA I CWU

W istniejącej kotłowni projektuje się montaż urządzeń wewnętrznych pompy ciepła wraz z wymianą zasobnika ciepłej wody, pomp, układu sterowania. Pompę ciepła podłączyć do istniejącej instalacji. Wejście rur z pompy do budynku wykonać poprzez istniejący otwór wraz z tuleją przelotową. Nadziemną betonową osłonę rur na elewacji południowej należy zlikwidować, a rury wykonać jako preizolowane.

Dla pompy ciepła projektuje się odwierty pionowe o głębokości do 30 m. Lokalizację wskazano na rys. PZT. Przyłącze do budynku projektuje się z rur preizolowanych $2 \times \varnothing 40$ na głębokości 1,20 m. Rury układać na podsypce piaskowej, ze spadkiem w kierunku budynku. Zasilanie pomp projektuje się z rozdzielnicy w kotłowni kablem ziemnym ułożonym na podsypce piaskowej na głębokości 0,70 m. Przekrój kabla YKY $5 \times 6 \text{ mm}^2$ lub inny w zależności od zaleceń producenta wybranego systemu pomp. Nad kablem ułożyć niebieską taśmę ostrzegawczą. Przy przejściu przez ściany stosować tuleje przelotowe.

W związku z wymianą źródła ciepła projektuje się również wymianę grzejników na podobne ale o większej mocy. Projektuje się zastąpienie grzejników dwupłytowych grzejnikami trójpłytowymi z zaworami termostatycznymi.

Przebieg i rodzaj wewnętrznej instalacji centralnego ogrzewania nie ulega zmianie.

Projekt wykonawczy instalacji oraz zewnętrznej pompy ciepła w odrębnym opracowaniu.

SYSTEM GRZEWczy

- a. Zapotrzebowanie na ciepło 448,02 GJ/a
- b. Zapotrzebowanie na moc cieplną 80,0 kW

SYSTEM C.W.U.

Projektuje się także remont instalacji hydrantowej, wodociągowej i c.w.u.

- a. Zapotrzebowanie na ciepło 120,00 GJ/a
- b. Zapotrzebowanie na moc cieplną 22,45 Kw

7. DOSTĘP OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH

Planowana przebudowa nie zmienia istniejących warunków dostępności dla osób niepełnosprawnych.

8. WARUNKI OCHRONY PRZECIWPOŻAROWEJ

Planowane prace remontowe nie wpływają i nie zmieniają istniejących warunków ochrony przeciwpożarowej.

9. WPŁYW OBIEKTU NA ŚRODOWISKO

Obiekt nie zalicza się do inwestycji mogących mieć wpływ na środowisko lub mogących pogorszyć jego stan oraz na zdrowie ludzi i obiekty sąsiadujące, a planowany zakres prac konserwatorskich nie wpływa na zmianę istniejących parametrów.

10. BEZPIECZEŃSTWO I OCHRONA ZDROWIA

Ponieważ podczas wykonywania robót elewacyjnych wystąpią rodzaje robót stwarzające zagrożenie dla życia i zdrowia ludzi - zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z dnia 23.06.2003 r. w sprawie informacji oraz planu BiOZ (Dz.U. nr 120, poz. 1126), sporządzenie w/w planu będzie konieczne.

11. ZMIANY W PROJEKCIE

Zgodnie z art. 36a ust. 1 i 5 Prawa Budowlanego w razie planowanego odstąpienia od zatwierdzonego projektu, w przypadku istotnych zmian należy uzyskiwać decyzje o zmianie pozwolenia na budowę.

Projektant wyraża zgodę na nieistotne odstąpienia od projektu, niewymagające uzyskania decyzji o zmianie pozwolenia na budowę, określone w ust. 5 art. 36a Prawa Budowlanego.

12. UWAGI KOŃCOWE

- pozostałe nieuściśnione kwestie techniczne należy wykonać zgodnie ze sztuką budowlaną i konserwatorską oraz polskimi normami;
- roboty remontowo - budowlane wykonać zgodnie z warunkami technicznymi wykonania i odbioru poszczególnych rodzajów robót oraz technologiami i wytycznymi wykonania poddanymi przez producentów materiałów;
- wszystkie technologiczne prace konserwatorskie należy powierzyć firmom specjalistycznym, posiadającym kwalifikacje do ich wykonania. Prace te muszą być nadzorowane przez osoby posiadające uprawnienia do prowadzenia prac konserwatorskich przy zabytkach nieruchomych;
- przy wykonywaniu robót należy stosować materiały dopuszczone do obrotu i stosowania w budownictwie oraz posiadające znak bezpieczeństwa. Wszystkie

materiały, urządzenia, elementy i technologie powinny posiadać przewidziane prawem i odpowiednimi przepisami dopuszczenia, aprobaty, atesty i certyfikaty.

- do wykonania tynków renowacyjnych i szpachlowania zaleca się stosowanie markowych, workowanych zapraw wapienno - trasowych (np. Baumit, Caparol, Keim, Remmers, Quickmix lub podobnych);
- przy wykonywaniu prac tynkarskich należy bezwzględnie przestrzegać wymagań określonych przez producenta w kartach technicznych oraz podstawowych zasad sztuki budowlanej. Zaleca się, aby te prace były wykonywane przez firmy specjalistyczne;
- przy wykonywaniu tynków renowacyjnych należy ściśle przestrzegać reżimów technologicznych producenta oraz wymagań zawartych w Instrukcji WTA 2-2-91. Ewentualne decyzje o zakresie i strefie zastosowania tynków renowacyjnych na poszczególnych elewacjach do ustalania na roboczo w trybie nadzoru;
- podczas wykonywania prac materiałami firmy Keim należy ściśle przestrzegać technologii stosowania produktów wg szczegółowych instrukcji zawartych w kartach technicznych;
- przed przystąpieniem do prac malarskich wykonać próbki kolorystyczne na elewacji - do ostatecznej akceptacji przez Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków;
- szczegóły rozwiązań i detali, wszelkie niejasności, nieprzewidziane sytuacje i wątpliwości wynikłe z odkrywek lub rozbiórek oraz ewentualne zmiany w przyjętych rozwiązaniach - do konsultacji bieżącej na roboczo z projektantem i uzgodnienia z WKZ w trybie nadzoru autorskiego i konserwatorskiego.

mgr inż. Krzysztof Wartenberg
ARCHITEKT
uprawniony do prac konserwatorskich
przy zabytkach nieruchomych
nr ewid. i pr. KL-IV/5349/49/88

INFORMACJA DOTYCZĄCA BEZPIECZEŃSTWA I OCHRONY ZDROWIA

OBIEKT : nowicjat (budynek nr 1)
- **kategoria budynku: X**

LOKALIZACJA: 56-100 Wołów Krzydlina Mała
dz. nr 325;
obręb ewid. Krzydlina Mała, i

INWESTOR: Misjonarze Klaretyni, Prowincja Polska
ul. Poborzańska 27, 03-368 Warszawa

Projektant: mgr inż. arch. Krzysztof Wartenberg
upr. nr 278/98/UW

Wstęp

Na podstawie Prawa Budowlanego oraz Rozporządzenia Ministra Infrastruktury (Dziennik Ustaw Nr 120 z dnia 23.06.2003 poz. 1126) w *sprawie informacji dotyczącej bezpieczeństwa i ochrony zdrowia oraz planu bezpieczeństwa i ochrony zdrowia* Kierownik budowy jest zobowiązany do sporządzenia lub zapewnienia sporządzenia, przed rozpoczęciem budowy, planu bezpieczeństwa i ochrony zdrowia uwzględniającego specyfikę obiektu budowlanego i warunki prowadzenia robót budowlanych.

Wszystkie prace należy prowadzić ze ścisłym zachowaniem warunków BHP: Rozporządzeniem Min. Infrastruktury z dnia 6.02.2003 (Dz. U. 47 poz. 401) w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy podczas wykonywania robót budowlanych. Na terenie budowy powinna znajdować się apteczka z wyposażeniem umożliwiającym udzielenie pierwszej pomocy w razie wypadku. Pracownicy zatrudnieni przy budowie powinni być przeszkoleni w zakresie BHP.

Materiały budowlane muszą posiadać odpowiednie certyfikaty i znak bezpieczeństwa B. Wszystkie urządzenia i aparaty zainstalowane w obiekcie muszą posiadać odpowiednie certyfikaty i świadectwa dopuszczenia do eksploatacji pod względem BHP, z zachowaniem standardów europejskich.

Ocena konieczności sporządzenia planu bezpieczeństwa i ochrony zdrowia BIOZ

Na podstawie art. 21a Prawa Budowlanego stwierdza się, iż zasadność sporządzenia planu bezpieczeństwa i ochrony zdrowia na podstawie niniejszej informacji powinien stwierdzić Kierownik budowy.

Niniejsza inwestycja powinna być prowadzona pod ścisłym nadzorem Kierownika budowy, zgodnie z Prawem budowlanym, obowiązującymi przepisami, poniższymi informacjami, a także zasadami określonymi w niniejszym opracowaniu.

Opis przedmiotu budowy

Budynek o powierzchni zabudowy 1098,40 m², wolnostojący, 3-kondygnacyjny, podpiwniczony, wykonany w technologii Wielkiej Płyty, przekryty stropodachem.

Zakres robót dla całego zamierzenia budowlanego

Zamierzenie budowlane obejmuje zakres wykonania robót budowlano - montażowych, m.in.: ziemnych oraz fundamentowych w zakresie docieplenia fundamentów, tynkarskich i okładzinowych, montażowych i wykończeniowych koniecznych do wykonania kompletnej

termomodernizacji budynku. Szczegółowy zakres robót znajduje się w części opisowej projektu budowlanego.

5. Prace niebezpieczne

Zagrożenia występujące przy wykonywaniu robót ziemnych przy docieplaniu fundamentów:

- upadek pracownika lub osoby postronnej do wykopu (brak wyгородzenia wykopu balustradami; brak przykrycia wykopu),
- zasypanie pracownika w wykopie wąskoprzestrzennym (brak zabezpieczenia ścian wykopu przed obsunięciem się; obciążenie klina naturalnego odłamu gruntu urobkiem pochodzącym z wykopu),
- potrącenie pracownika lub osoby postronnej łyżką koparki przy wykonywaniu robót na placu budowy lub w miejscu dostępnym dla osób postronnych (brak wyгородzenia strefy niebezpiecznej).

Zagrożenia występujące przy wykonywaniu robót na wysokości:

- upadek pracownika z wysokości (brak balustrad ochronnych przy podestach roboczych rusztowania; brak stosowania sprzętu chroniącego przed upadkiem z wysokości przy wykonywaniu robót związanych z montażem lub demontażem rusztowania),
- uderzenie spadającym przedmiotem osoby postronnej korzystającej z ciągu pieszego usytuowanego przy przebudowywanym obiekcie budowlanym (brak wyгородzenia strefy niebezpiecznej)
- porażenie prądem przy pracy z urządzeniami elektrycznymi.

Do prac szczególnie niebezpiecznych mogą być dopuszczeni pracownicy, którzy oprócz wymogów regulowanych ogólnymi przepisami bhp, będą dodatkowo przeszkoleni w zakresie bhp przy tych pracach z uwzględnieniem konkretnych warunków na budowie. Nadzór nad tymi pracami sprawuje bezpośrednio kierownik robót, który udzieli pracownikom odpowiedniego instruktażu, ustali imienny podział pracy, kolejność wykonywania zadań i przypomni wymagania bhp przy wykonywaniu poszczególnych czynności.

Wskazanie sposobu prowadzenia instruktażu pracowników przed przystąpieniem do realizacji robót szczególnie niebezpiecznych

- szkolenie pracowników w zakresie bhp;
- zasady postępowania w przypadku wystąpienia zagrożenia;
- zasady bezpośredniego nadzoru nad pracami szczególnie niebezpiecznymi przez wyznaczone w tym celu osoby;
- zasady stosowania przez pracowników środków ochrony indywidualnej oraz odzieży i obuwia roboczego.

Wskazanie środków technicznych i organizacyjnych zapobiegających niebezpieczeństwom wynikającym z wykonania robót budowlanych w strefach szczególnego zagrożenia zdrowia lub w ich sąsiedztwie, w tym zapewniających bezpieczną i sprawną komunikację, umożliwiającą szybką ewakuację na wypadek pożaru, awarii i innych zagrożeń

Bezpośredni nadzór nad bezpieczeństwem i higieną pracy na stanowiskach pracy sprawują odpowiednio kierownik budowy (kierownik robót) oraz mistrz budowlany, stosownie do zakresu obowiązków.

Nieprzestrzeganie przepisów bhp na placu budowy prowadzi do powstania bezpośrednich zagrożeń dla życia lub zdrowia pracowników.

Osoba kierująca pracownikami jest obowiązana:

- organizować stanowiska pracy zgodnie z przepisami i zasadami bezpieczeństwa i higieny pracy,
- dbać o sprawność środków ochrony indywidualnej oraz ich stosowania zgodnie z przeznaczeniem,
- organizować, przygotowywać i prowadzić prace, uwzględniając zabezpieczenie pracowników przed wypadkami przy pracy, chorobami zawodowymi i innymi chorobami związanymi z warunkami środowiska pracy,
- dbać o bezpieczny i higieniczny stan pomieszczeń pracy i wyposażenia technicznego, a także o sprawność środków ochrony zbiorowej i ich stosowania zgodnie z przeznaczeniem.
- Pracownicy wykonujący roboty winni przejść szkolenie wstępne ogólne bezpieczeństwa i higieny pracy oraz instruktaż ogólny do wykonywania określonych robót. Pracownicy powinni zostać poddani instruktażowi przed rozpoczęciem robót na stanowisku pracy zgodnie z obowiązującymi przepisami i normami jednostki prowadzącej prace budowlane. W trakcie prowadzenia robót budowlanych, przed przystąpieniem do wykonywania robót szczególnie niebezpiecznych, kierownik budowy zobowiązany jest do przeprowadzenia instruktażu BHP.

Kierownik budowy i osoba kierująca pracownikami powinni podjąć stosowne środki profilaktyczne mające na celu:

- zapewnienie organizacji pracy i stanowisk pracy w sposób zabezpieczający pracowników przed zagrożeniami wypadkowymi oraz oddziaływaniem czynników szkodliwych i uciążliwych,
- zapewnienie likwidacji zagrożeń dla zdrowia i życia pracowników głównie przez stosowanie technologii, materiałów i substancji nie powodujących takich zagrożeń.

W trakcie prowadzenia robót budowlanych kierownik budowy i osoba kierująca pracownikami powinni zapewnić wszelkie możliwe środki techniczne i organizacyjne aby zapobiec niebezpieczeństwom wynikającym z wykonywania robót budowlanych w strefach szczególnego zagrożenia zdrowia w tym zapewniających bezpieczną i sprawną komunikację, umożliwiającą szybką ewakuację na wypadek pożaru, awarii i innych

mogących wystąpić zagrożeń, m.in. (szczegółowe informacje wg przepisów szczegółowych):

- należy wyznaczyć i oznakować drogi komunikacyjne dla ruchu pieszego, pojazdów i maszyn budowlanych,
- w miejscach kolizyjnych należy wprowadzić oznaczenia ostrzegawcze,
- należy wyznaczyć i oznaczyć drogi ewakuacyjne,
- na czas przeprowadzania robót budowlanych należy wykonać wyгородzenie poszczególnych stref placu budowy,
- należy wykonać zabezpieczenia ochronne wykopów,
- w strefach pracy dźwigu oraz innego ciężkiego sprzętu budowlanego należy wykonać zabezpieczenia taśmami określającymi zasięg strefy zagrożenia,
- na krawędziach stropów, do czasu wykonania ścian zewnętrznych należy wykonać balustrady ochronne,
- pracownicy przeprowadzający prace i montaż elementów na wysokości powinni być wyposażeni we właściwy sprzęt zabezpieczający,
- na terenie budowy należy wyznaczyć i odpowiednio oznakować miejsca ze sprzętem gaśniczym
- pracownicy zatrudnieni w trakcie wykonywania prac powinni być wyposażeni we właściwą odzież roboczą i ochronną oraz sprzęt ochrony osobistej, w zależności od wykonywanych prac.

W razie stwierdzenia bezpośredniego zagrożenia dla życia lub zdrowia pracowników osoba kierująca, pracownikami obowiązana jest do niezwłocznego wstrzymania prac i podjęcia działań w celu usunięcia tego zagrożenia.

Pracownicy zatrudnieni na budowie, powinni być wyposażeni w środki ochrony indywidualnej oraz odzież i obuwie robocze, zgodnie z tabelą norm przydziału środków ochrony indywidualnej oraz odzieży i obuwia roboczego opracowaną przez pracodawcę.

Środki ochrony indywidualnej w zakresie ochrony zdrowia i bezpieczeństwa użytkowników tych środków powinny zapewniać wystarczającą ochronę przed występującymi zagrożeniami (np. upadek z wysokości, uszkodzenie głowy, twarzy, wzroku, słuchu). Kierownik budowy obowiązany jest informować pracowników o sposobach posługiwania się tymi środkami.

mgr inż. Krzysztof Wartenberg
ARCHITEKT
uprawnienia budowlane do projektowania
bez ograniczeń w specjalności architektonicznej
nr ewid. upr. 27838/UW

